Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen

Emmen Vernieuwt

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
67611-2023:308537	67611-2023	1	J. Lobbezoo

datum	telefoon	fax	e-mail
22 maart 2023	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Voortgangsdocument RES-Drenthe 2023

Geachte leden van de raad,

Met deze brief bieden wij u het Voortgangsdocument RES-Drenthe 2023 aan. Dit document komt in de plaats van RES 2.0. Hieronder leggen wij uit hoe dat zit. Ook geven wij een korte schets van de inhoud van het document.

Voortgangsdocument in plaats van een Regionale Energiestrategie (RES) 2.0
U heeft in april 2022 de notitie 'Op weg naar 2.0' vastgesteld. Hierin staan de stappen die in RES-regio Drenthe (provincie, alle Drentse gemeenten en waterschappen) worden gezet van RES 1.0 naar RES 2.0. In de notitie staat ook dat de afspraken uit RES 1.0 het vertrekpunt vormen en dat er geen extra opgave voor hernieuwbare elektriciteit wordt opgenomen. De RES 2.0 zou uiterlijk juni 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.
Echter, in de tussentijd heeft het Nationaal Programma RES (NP RES) de term 'RES 2.0' vervangen door Voortgangsdocument 2023. Er wordt alleen gesproken over een RES 2.0 als er nieuwe inzichten, nieuwe ambities of nieuwe regionale kaders voor toekomstige ontwikkelingen ontstaan. Dat is op dit moment niet aan de orde in Drenthe en daarom wordt het een voortgangsdocument. Het document is informerend en niet kaderstellend. Er staan geen aanvullende ambities in. We werken nog steeds binnen de kaders van RES 1.0-regio Drenthe, die de raad in 2021 heeft vastgesteld.

Van strategie naar uitvoering
Dit voortgangsdocument is een momentopname richting 2030. Het laat zien waar we in Drenthe op dit moment staan, wat er is gebeurd en waar we de komende jaren lokaal en regionaal aan gaan werken. We gaan daarmee van strategie naar uitvoering. Via de RES zorgen we er samen voor dat de Drentse energietransitie niet blijft steken, maar dat deze doorgaat en slaagt.

Ontwikkelingen
De energiecrisis leidt tot een heel nieuw speelveld. De markt is nu compleet anders dan die was bij de vaststelling van de RES 1.0 en inwoners en bedrijven gaan – noodgedwongen – veel bewuster om met

hun energiegebruik. De uitdaging is het tempo: de energietransitie is volop aan de gang. Dat is ook nodig om de gestelde doelen in 2030 te halen. De transitie gaat inmiddels zo snel dat de netinfrastructuur overbelast is. Er wordt hard gewerkt om dat knelpunt op te lossen. Naast de techniek is menskracht een probleem. In Drenthe is er veel werk in de energietransitie, maar zijn er te weinig mensen die dat werk kunnen doen.

Huidige situatie
Uit het Voortgangsdocument blijkt dat op 31 december 2022 met 1,909 TeraWattuur (TWh) een aanzienlijk deel van de Drentse bijdrage van 3,45 TWh is gerealiseerd. In de gemeente Emmen zijn we goed op weg met het invullen van onze bijdrage aan RES-Drenthe tot 2030. Van de windenergie-opgave is de helft gerealiseerd, bij zon op land en grootschalige zon op dak is tweederde van de RES-opgave ingevuld en de Zonneroute A37 (circa 9% van de Emmense bijdrage aan de RES) is planologisch geregeld.
Bedrijven en inwoners zijn meer en meer aan de slag met de energietransitie, onder meer door elektrificatie. We verwachten daarom dat het aardgasverbruik de komende jaren verder daalt. Alle Drentse gemeenten hebben de rol van energieregisseur voor de gebouwde omgeving opgepakt en hebben een Transitievisie Warmte opgesteld. Inmiddels zijn we in de startwijken uit de Transitievisie Warmte Emmen gestart met trajecten om te komen tot wijkuitvoeringsplannen.

Welke opgaven zijn er voor RES-Drenthe in de komende jaren?
We hebben regionaal afgesproken om in 2030 3,45 TWh duurzame energie op land op te wekken met windmolens, zonneparken en grote zonnedaken. De komende jaren moet nog 44,7% worden gerealiseerd. Realisatie van de gehele Drentse bijdrage van 3,45 TWh lijkt op weg naar 2030 haalbaar. Door met name netcongestie lijkt de vertaling van ambities naar concrete plannen, projecten en vergunningen voor 1 januari 2025 niet meer realistisch. Private initiatiefnemers willen immers voorafgaand aan een vergunningsaanvraag en grote investeringen eerst zekerheid over netcapaciteit hebben. De voorbereidingen voor realisatie van het hoogspanningsstation Veenoord en extra middenspanningsstations in de regio zijn in volle gang. Dat geldt ook voor het duurzaam maken van industrie, bedrijven en huizen en het stimuleren van zonnepanelen op daken.

Prioriteit in de uitvoering
We werken lokaal aan het behalen van onze ambitie. Om efficiënter en effectiever te werken aan de opgave, trekken we regionaal samen op met provincie, alle Drentse gemeenten, waterschappen, netbeheerders en maatschappelijke organisaties als onder andere NMF Drenthe, de Drentse Kei en LTO Noord. Van alle partijen neemt een bestuurder deel aan de Drentse Energietafel. Regionaal pakken we de komende twee jaar de volgende onderwerpen met prioriteit op:

Regionale Routekaart Netinfrastructuur Elektriciteit
We werken, samen met overheden, netbeheerders en maatschappelijke partners, intensiever aan de benodigde aanpassing van het elektriciteitsnet. Met als doel te komen tot een netinfrastructuur die passend is voor de energievraag- en het aanbod, van nu en de toekomst. Hierin zoeken we actief naar de samenhang met het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).

Regionale Routekaart Warmtebronnen & - infrastructuur
RES Drenthe herijkt de alternatieve bronnen binnen de regio Drenthe. Dit biedt de gemeente Emmen input om in onze nog op te stellen Transitievisies Warmte 2.0 van 2026 keuzes te heroverwegen of aan te scherpen. Op basis van de wijkuitvoeringsplannen maken we de toekomstige elektriciteitsvraag voor warmte zo scherp mogelijk, zodat de netbeheerders hierop hun investeringsplannen kunnen maken. Ook hier ligt een relatie naar het pMIEK en de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (RAL).

Versnellingsaanpak Zon-op-dak
De RES-regio werkt aan een meerjarig uitvoeringsprogramma zon-op-dak voor de sporen MKB, landbouw en maatschappelijk vastgoed, dat in samenwerking met alle betrokken partners wordt uitgevoerd. Ervaringen uit gemeenten, waaronder onze samenwerking met Ondernemend Emmen voor zon op bedrijfsdaken, worden hierin meegenomen.

Uitvoeringsprogramma Groen Gas
De productie van groen gas biedt kansen voor de Drentse regio. De komende periode maken we daarom regionale afspraken over de productie van groen gas en stellen we een uitvoeringsprogramma op, dat in samenwerking met alle betrokken RES-partners wordt uitgevoerd.

Participatie
Zoals gezegd is de RES-Drenthe overgegaan van strategievorming naar uitvoering. Op regionaal niveau betekent dit dat het Werkbureau RES inzet op het informeren over de voortgang en zich niet meer richt op beleidsparticipatie. Op gemeentelijk niveau blijft de inzet onverminderd op participatie van omwonenden en bedrijven bij het realiseren van concrete projecten. In de nieuwe Energienota, die na de zomer ter vaststelling aan u wordt aangeboden, zal participatie ook een speerpunt zijn.

Vervolgstappen
De komende twee jaar geven de overheden via de Drentse Energietafel uitvoering aan de regionale uitvoeringsstrategie. De uitvoeringsstrategie hiervoor staat in het voortgangsdocument. In 2025 rapporteert de Drentse Energietafel weer over de voortgang van de Drentse RES, tenzij er wijzigingen zijn die een RES 2.0 en besluitvorming hierover, nodig maken. Het Werkbureau RES informeert regelmatig richting raden en Staten over de voortgang van de uitvoering. Dat gebeurt via nieuwsbrieven en informatiebijeenkomsten.

Financiën
Voor de uitvoering van de RES heeft de RES-regio Drenthe tot 2025 een doeluitkering van het Rijk ontvangen. De verwachting is dat het proces binnen de doeluitkering van het Rijk uitgevoerd kan worden.

We vertrouwen erop dat het Voortgangsdocument u een helder inzicht geeft in waar de Drentse RES staat en wat de bijdrage van gemeente Emmen hierin is.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen

de gemeentesecretaris	de burgemeester
M. Plantinga-Leenders	H.F. van Oosterhout